

ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ СТАНУ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ ДО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

У статті розглянуто зміст понять «готовність», «психологічна готовність», «готовність до професійної діяльності». Окреслено підходи до визначення психологічних детермінантів стану готовності студентів до майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: готовність, психологічна готовність, готовність до професійної діяльності.

Резюме. В статье рассмотрено содержание понятий «готовность», «психологическая готовность», «готовность к профессиональной деятельности». Очерчены подходы к определению психологических детерминантов состояния готовности студентов к будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: готовность, психологическая готовность, готовность к профессиональной деятельности.

Актуальність проблеми. Глибокі соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, підвищення вимог до фахівців фармацевтичної галузі, вимагають готовності майбутніх фахівців до виконання професійних обов'язків. Проблема готовності (соціальної, професійної, психологічної, життєвої, педагогічної, побутової) отримала широке висвітлення в теорії як психології, так і педагогіки. Вона вивчалась на різних рівнях, від розкриття змісту поняття, на що вказують дослідження О. Лазурського, О. Мороза, Д. Узнадзе, до виявлення прояву готовності в різних видах діяльності, що відображено в роботах Г. Балла, В. М'ясищева, В. Моляко, Т. Нийта, І. Олпорта тощо. Проте, не зважаючи на ґрунтовність зазначених праць,

проблема формування у майбутніх провізорів готовності до професійної діяльності залишилася нерозглянутою.

З огляду на це **метою** нашого дослідження є визначення психологічних детермінантів стану готовності майбутніх фахівців фармацевтичної галузі до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. У психолого-педагогічній літературі не вироблено єдиного загальноприйнятого тлумачення терміну «*готовність*». Науковці по-різному розглядають це поняття, а саме:

- як стан мобілізації всіх психофізіологічних систем людини, які забезпечують ефективне виконання певних дій [2].
- як соціальну установку особистості, як інтерес і схильність до плідної праці [4].
- як стійке цілісне інтегративне утворення особистості, що забезпечує її залучення у підготовку та реалізацію кожного етапу професійної діяльності [1, с. 137].

Поняття «*готовність*», на думку С. Максименка, є цілеспрямованим вираженням особистості, що містить її переконання, погляди, мотиви, почуття, вольові та інтелектуальні якості, знання, навички, вміння, установки [3]. Така готовність досягається в процесі моральної, психологічної та професійної підготовки і є результатом різнобічного розвитку особистості з урахуванням вимог, зумовлених особливостями професійної діяльності.

На думку К. Платонова [6, с. 28], готовність виступає в різних значеннях (широкому, більш конкретному, найбільш конкретному). У більш широкому значенні – це бажання працювати, розуміння необхідності брати участь у трудовій діяльності, в конкретному – це потреба в праці; найбільш конкретному – результат психологічної підготовки та психологічної мобілізації.

А. Ліненко характеризує готовність через особливий психологічний стан, який характеризує вибіркочуву, прогнозуючу активність особистості на

стадії її підготовки до включення в діяльність [5]. Тобто, як психічний стан, готовність до професійної діяльності залежить від індивідуальних особливостей особистості, а саме:

- стану фізичного та психологічного здоров'я;
- темпераменту;
- самооцінки;
- самоорганізації;
- особистого досвіду;
- мотивації щодо професійної діяльності тощо.

Готовність студентів до професійної діяльності визначає їхню установку на вирішення професійних завдань. Показниками професійної готовності майбутніх провізорів до професійної діяльності є позитивне ставлення до вивчення дисциплін, ступінь розуміння ними змісту професійної діяльності, активно передбачених навчальним планом; розвиток професійних якостей.

Готовність майбутніх провізорів до професійної діяльності ми визначили за методикою В. Павлова, яка дозволила нам визначити види готовності «Хочу знати себе і можу змінитися», «Можу удосконалюватися, але не хочу знати себе», «Не хочу знати себе і не можу змінитися», «Хочу знати себе, але не можу змінитися» (відображено у табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл студентів відповідно до видів готовності професійного саморозвитку

Групи студентів	ВИДИ ГОТОВНОСТІ (у %)			
	Хочу знати себе і можу змінитися	Можу самовдосконалюватися, але не хочу знати себе	Хочу знати себе, але не можу себе змінити	Не хочу знати себе і не хочу змінюватися
Е (n=95)	38,9	21,1	28,4	11,6
К (n=103)	35,9	25,2	26,2	12,7

Формування готовності в майбутніх провізорів до професійної діяльності здійснюється в умовах спеціально організованої навчальної діяльності, спрямованої на розвиток самостійного мислення, оволодіння теоретичними знаннями та практичними професійними вміннями і навичками. Готовність, як психічний стан особистості студента, становить внутрішнє налаштування особистості на відповідну професійну діяльність. Сформована психологічна готовність допомагає молодому фахівцю успішно виконувати свої обов'язки, правильно використовувати набуті професійні знання, уміння та навички.

Висновки. Психологічна готовність провізорів до професійної діяльності включає в себе з однієї сторони запас професійних знань, умінь і навичок, з іншої – професійні риси особистості, що забезпечують успішне виконання професійних функцій. Готовність, як інтегральне утворення особистості, виникає на ґрунті позитивного ставлення до професійної діяльності, скеровується відповідними потребами та мотивами до даної діяльності. Під час професійного становлення готовність стає стійкою якістю майбутнього фахівця, що забезпечує високий рівень виконання професійних обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Бережинська Т. В. Готовність вчителя до оцінювання навчальних досягнень молодших школярів / Т. В. Бережинська // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2002. – № 2. – С. 134-138.
2. Давыдов В. В. Психологический словарь / В. В. Давыдов. – М. : Педагогика, 1972. – 423 с.
3. Максименко С. Д. Професійне становлення молодого вчителя / С. Д. Максименко, Т. Д. Щербан. – Ужгород : Закарпаття, 1998. – 106 с.
4. Кон И. С. В поисках себя: Личность и её самосознание / И. С. Кон. – М. : Политиздат, 1984. – 335 с.
5. Ліненко А. Ф. Готовність як передумова творчої педагогічної діяльності / А. Ф. Ліненко // Формування творчої особистості вчителя для

оновлюваної національної школи : в 2 ч. – Умань : УДПІ, 1993. – Ч. 1. – С. 104–105.

6. Платонов К. К. Краткий словарь системы психологических понятий: учеб. пособие для инж.-пед. работников профтехобразования. – М. : Высш. школа, 1984. – 175 с.

Summary. In the article maintenance of concepts "is considered readiness", "psychological readiness", "readiness to professional activity". Going is outlined near determination of psychological determinants of ready of students condition to future professional activity.

Keywords: readiness, psychological readiness, readiness to professional activity.